

COLA
COLLEGE OF LOCAL ADMINISTRATION, KHON KAEN UNIVERSITY

บทความฉบับเต็ม

งานประชุมวิชาการระดับชาติ
ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ

ภายใต้ ประเทศไทย 4.0

The 4th National Conference on Public Affairs Management

"Public Affairs Management Under Thailand 4.0"

ณ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4 สิงหาคม 2560

<https://conference.kku.ac.th/cola/conference/r/pm2017>

โทรศัพท์ 0-4320-3124 โทรสาร 0-4320-3875 E-mail: cola.conference@gmail.com

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาและคัดเลือกบทความในการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4

ตามที่วิทยาลัยการปักธงห้องถีน มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีนโยบายในการนำผลงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระระดับบัณฑิตศึกษา และผลงานทางวิชาการ ออกเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงภายใต้การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0) นั้น

เพื่อให้การดำเนินการพิจารณาบทความในการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0) ในวันที่ 4 สิงหาคม 2560 โดยวิทยาลัยการปักธงห้องถีน มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งให้บุคคลที่มีรายชื่อดังต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและคัดเลือกบทความในการประชุมวิชาการระดับชาติดังกล่าว ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พีระศิริชัย คำนวนศิลป์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์
4. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญนี แวน Roth
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนะพล ศรีฤทธา
6. รองศาสตราจารย์ เวียงรัฐ เนติโพธิ์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ พิทักษานุรัตน์
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศรา ก้านจักร
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวัช ศรีโภคางกุล
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ แก้วหวานนาม
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา ชูสุข
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์สุริยา ไตรยราช
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี สันธิธรรมนิยม
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธินี อัตถาวร
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญาณ์ นักฟ้อน
16. ดร.สุริภรณ์ ลักษณ์เจริญ
17. ดร.ประเทือง ม่วงอ่อน
18. ดร.วิษณุ ลุมิตรสารค
19. ดร.กฤษวรรณ์ โลหวัชรินทร์
20. ดร.นคร เสรีรักษ์
21. ดร.อนุชา โสมาบุตร
22. ดร.ณรินทร์ เจริญทรัพยานันท์
23. ดร.ณรุจน์ วงศินปิยมงคล
24. ดร.พัฒนพงษ์ โตภาวดี
25. อาจารย์ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์
26. อาจารย์ศิริศักดิ์ เหล่าจันขาม
27. อาจารย์อธิราชภัส พeyerขุนทด

โดยให้คณะกรรมการดังกล่าว มีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาและคัดเลือกบทความในด้านต่างๆ สำหรับการนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน และให้คณะกรรมการมีอำนาจวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการได้ ๆ ที่เกี่ยวกับการพิจารณาบทความในการจัดประชุมวิชาการดังกล่าว เพื่อเป็นเกียรติและเชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

**คณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4
 (The 4th National Conference on Public Affairs Management)**

“การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0)

เพื่อให้การดำเนินงานในการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0” (Public Affairs Management Under Thailand 4.0) ระหว่างวันที่ 4 สิงหาคม 2560 โดยวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 15(3) แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2557 จึงแต่งตั้งบุคคลที่มีรายชื่อต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการระดับชาติตั้งกล่าว ประกอบด้วย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่ปรึกษาและผู้ช่วยอำนวยการ	ผู้อธิการ	ผู้อธิการและประธานกรรมการ	ผู้อธิการและประธานผู้แทนภาค	ผู้อธิการและหัวหน้าส่วนราชการ	ผู้อธิการและหัวหน้าส่วนราชการ	ผู้อธิการและหัวหน้าส่วนราชการ
1	รศ.ดร.พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์	✓						
2	รศ.ดร.ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ	✓	✓	✓				✓
3	อาจารย์สุรเดช ทวีแสงสกุลไทย	✓						✓
4	ดร.กฤษวรรณ โลห์วัชรินทร์	* * *		✓	✓			
5	รศ.ดร.เพ็ญณี แวน Roth		✓					
6	อาจารย์ณรินทร์ เจริญทรัพยานันท์		✓			✓		
7	อาจารย์ณรงค์เดช มหาศิริกุล	✓	✓					✓
8	ดร.พัฒนพงษ์ โตภากรณ์	✓	✓					
9	อาจารย์ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์	✓	✓					✓
10	ผศ.ดร.ศิริวัช ศรีโภคางกุล		✓					
11	ดร.วิชณุ สุเมตรสารค์		✓					
12	อาจารย์ ศิริศักดิ์ เหล่าจันทร์		✓			✓		
13	อาจารย์ อจิรภัสส์ เพียรบุนทด		✓					
14	นายเฉลิมพงษ์ พงษ์ประชา		*			✓		
15	นางสุวารดี แก้วคำแสน			✓	*	✓	✓	✓

หมายเหตุ: = ประธานกรรมการ   ✓ = กรรมการ   * = กรรมการและเลขานุการ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่ปรึกษาและผู้ช่วยอธิการบดี	ฝ่ายเลขานุการและประธานงาน	ฝ่ายวิชาการ	ฝ่ายติดต่องรับ พัสดุ การ แผลงประชาสัมพันธ์	ฝ่ายสังคมทั่วไปยุทธศาสตร์และประเมินผล	ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา	ฝ่ายเอกสารสถานที่และยานพาหนะ	ฝ่ายมหาวิทยาลัยและสวัสดิการ
16	นางสาวจิตราลักษดา แสนตา		✓	✓	✓				✓
17	นางสาวภากรณ์ เรืองวิชา		✓	✓	*				
18	นางสาวดวงฤทิ แก้ววิศิษฐ์		✓		✓				
19	นางสาวพรพลอย หาวิชิต			✓					
20	นายอุเทน บัวแสง			✓		*			
21	นางสาวเกวรี แสงสว่าง			✓	✓				
22	นางสาวนิตยา วิชาชัย				✓				
23	นางนันทนा สุทธิประภา				✓			*	
24	นางสาวภัคจิรา แสนใจ				✓	✓			
25	นางสาวณัตยา สีหานาม					✓			
26	นางนวลจันทร์ งามธุระ						✓		✓
27	นายพิพัฒน์ นาคากุญจรติภัทร์					✓	✓	✓	
28	นางปวีณา สุวรรณไตรรย์					*			
29	นายพีชานนท์ ธนาด						✓	✓	
30	นายณัฐพงษ์ วัฒนบูตร						*		
31	นายพิสิทธิ์ ทำวะปี					✓	*		
32	นายทวี เลเพล						✓	✓	
33	นายวัชระ สิทธิ					✓		✓	
34	นายกلاح คงกลาง							✓	
35	นายวรสันต์ นิมภก่น						✓	✓	
36	ทีมงานแม่บ้านวิทยาลัยฯ							✓	✓

หมายเหตุ: = ประธานกรรมการ   ✓ = กรรมการ   * = กรรมการและเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการดังกล่าว มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการ ระดับชาติในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน และให้คณะกรรมการ มีอำนาจในการวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการได ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการประชุม วิชาการดังกล่าว เพื่อเป็นเกียรติและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

พฤติกรรมการออมเงินของผู้สูงอายุ

หมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

Savings Behaviour of the Aged People

in Moo Baan Don Makok , Tambol Sam Praya, Amphoe Cha-am, Changwat Petchaburi

สิบปกร เตือก่อ่อง* (Sippakorn Phuakpong), พิทักษ์ ศิริวงศ์** (Phitak Siriwong)

* นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์สาขาวิชาการจัดการคลาส คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ หมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 2) เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ในการออมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้สูงอายุที่พำนักอยู่ในหมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปาก และเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านพฤติกรรมการออม พบว่า 1.1 ด้านวิธีออม พบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีวิธีการออมเงิน 2 วิธี ได้แก่ 1) เก็บสะสมเงินไว้กับตนเอง และ 2) ฝากเงินกับธนาคาร บัญชีประจำของทรัพย์ 1.2 ด้านความบ່อยในการออม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก ไม่ได้มีการวางแผนความบ່อยในการออมที่ชัดเจน และปัจจัยของความบ່อยในการออม ได้แก่ 1) จำนวนเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายเดือนรึ 2) ความสะดวกของบุตร หลานในการไปธนาคาร และ 1.3 ด้านปริมาณเงินออม พบว่า จำนวนเงินออมของผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละครั้งไม่แน่นอน

2. ด้านวัตถุประสงค์ในการออม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักออมเพื่อวัตถุประสงค์ตามอันดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อใช้จ่ายในภายภาคหน้าสำหรับค่าโรงเรียน 2) เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน 3) เพื่อคุ้มครองภัย 4) เพื่อซ่อมแซมบ้าน 5) เพื่อทำบุญ และ 6) เพื่อช่วยงานสังคมของคนในชุมชน

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study savings behaviour of the aged people in Moo Baan Don Makok , Tambol Sam Praya, Amphoe Cha-am, Changwat Petchaburi and 2) to study their objectives of saving money. Five aged people in Moo Baan Don Makok , Tambol Sam Praya, Amphoe Cha-am, Changwat Petchaburi were as information-rich key informants recruited by using a snowball sampling technique. The data were obtained by using an interview.

The study results were shown that all the five aged people live with their family. Three of them have been working, but the others have not due to their family's support. Moreover, the research findings revealed as follows:

1. Savings Behaviour: 1.1 Way of Saving Money: the two ways that the key informants used were saving their money at home and depositing their earnings in a savings deposit account; 1.2 Frequency of Saving Money: their savings plan was not obvious; and 1.3 the amount of saving money of each time was not fixed.

2. Objectives of Saving Money: The key informants saved their money for respective objectives: spending in the future, having an emergency situation, taking care of their health, supporting their family, making merits, and supporting their neighbours' traditional activities.

คำสำคัญ: พฤติกรรมการออมเงิน, ผู้สูงอายุ

Key Word: Savings behaviour, Aged people

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญหน้ากับจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น และประชากรกลุ่มนี้น่า ที่อุปถัมภ์สูงอายุ เนื่องจากความก้าวหน้าทางการแพทย์และเทคโนโลยี ทำให้ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ภาวะ “สังคมผู้สูงอายุ” ล่างผลให้ปัจจัยทางด้านการผลิตและการออมลดลง รัฐบาลจำเป็นต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในด้านสวัสดิการและรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาที่สามารถรับมือได้หากประชาชนมีการเตรียมพร้อมเมื่อวันมาถึง

จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2545, 2554 และ 2557 สรุปผลว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 60-69 ปี และเหล่ารายได้ จากบุตรร้อยละ 36.7 การทำงานร้อยละ 33.9 เป็นยังชีพทางราชการร้อยละ 14.8 เงินบำนาญร้อยละ 4.9 จากคู่สมรสร้อยละ 4.3 ได้ดอกเบี้ยเงินออมหรับพื้นที่ ร้อยละ 3 จากพื้นท้อง ญาติร้อยละ 1.4 และจากที่อื่นๆ ร้อยละ 0.2 โดยเหล่ารายได้จากบุตรมีแนวโน้มลดลง ขณะที่รายได้จากการทำงานมีมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, อ้างถึงในกระทรงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2557) จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า มีผู้สูงอายุจำนวนมากมีเงินอยู่ที่ต้องกลับเข้าสู่การทำงานอีกครั้งเพื่อหารายได้ เนื่องจากขาดความเครียดพร้อมวางแผนในเรื่องของสถานภาพการเงินก่อนเข้าสู่ช่วงสูงอายุ

การออม คือ การเก็บรายได้ส่วนหนึ่งสะสมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เพื่อใช้ในภายภาคหน้า (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ศูนย์คุ้มครองผู้บริโภค, ม.ป.ป.) การออมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการออมเพื่อเตรียมพร้อมเมื่อวันมาถึง

หมู่บ้านดอนมะกอกตั้งอยู่ที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีประชากรผู้สูงอายุทั้งหมด 40 คน อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 60-91 ปี แบ่งเป็นชาย 16 คน หญิง 21 และทุกคนอาศัยอยู่กับบุตร หลาน ผู้สูงอายุบางคนยังคงประกอบอาชีพ ไม่มีรายได้จากการเกษตร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่ผ่านมา คือเกษตร และค้าขาย แต่ด้วยผลกระทบดังกล่าว จึงล่างผลให้มีการเปลี่ยนแปลงต่ออาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรมมีเหลืออยู่น้อยมาก บุตรหลานส่วนหนึ่งเข้าไปทำงานในเมือง อีกส่วนหนึ่งค้าขาย ทำมือ เข้า หรือมีหอพักให้เช่า เป็นคัน (อุบล มังสา, สามัญณ์, 2560)

ผู้วัยได้เห็นความสำคัญความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ จึงได้ศึกษาพัฒนาระบบการออมเงินของผู้สูงอายุ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้เห็นความสำคัญ และเป็นแนวทางการออมของผู้สูงอายุ ใช้ในการศึกษาในการรับมือการเข้าสู่ภาวะ “สังคมผู้สูงอายุ” (มูลนิธิพัฒนาผู้สูงอายุ, 2558).

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาพัฒนาระบบการออมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ในการออมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ทราบถึงพัฒนาระบบการออมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่หมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วัยศึกษาถึงการให้ความสำคัญกับพัฒนาระบบการออมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ หมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ประกอบไปด้วย พฤติกรรมการออม และวัตถุประสงค์ในการออม

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก

2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุซึ่งพำนักอยู่ในหมู่บ้านค่อนນະກอก ตำบลสามพะยะ อำเภอชะอ้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมด 40 คน แบ่งเป็นชาย 16 คน หญิง 21 คน

2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุซึ่งพำนักอยู่ในหมู่บ้านค่อนนະກอก ตำบลสามพะยะ อำเภอชะอ้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมด 5 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 67-83 ปี ประกอบด้วยได้แก่ชาย 1 คน หญิง 4 คน ได้นำโดยใช้วิธีการอ้างอิงต่อเนื่องภาคต่อภาค (Snowball Sampling Technique) โดยใช้วิธีสอบถามจากผู้สูงอายุที่ถูกคุ้นเลือกคนแรก ให้แนะนำผู้ที่มีคุณสมบัติตามต้องการ โดยได้ผู้ให้ข้อมูลหลักครบ 5 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยคือ หมู่บ้านค่อนนະກอก ตำบลสามพะยะ อำเภอชะอ้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ เดือนพฤษภาคม 2560

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดพฤติกรรมการออม

ปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมในการออม คือรายได้หลังหักภาษี หากมีรายได้มากก็จะมีการออมมาก ในทางตรงกันข้ามหากมีรายได้น้อยก็จะมีการออมน้อย และขึ้นอยู่กับการกระจายรายได้ด้วย (جونน์ เมย์นาร์ด เ肯ส์, อ้างถึงในกุศลภาส เดิศกรรม, 2555:14)

2. แนวคิดรายได้

รายได้มีความสำคัญต่อการบริโภค เพราะอิสระของผู้บริโภคในการใช้จ่ายตามความต้องการ ถูกกำหนดโดยระดับรายได้สัมภูรณ์ ณ เวลาหนึ่น รายได้ดังกล่าวต้องเป็นรายได้หลังหักภาษี หรือก็คือรายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริง (جونน์ เมย์นาร์ด เ肯ส์, อ้างถึงในกุศลภาส เดิศกรรม, 2555:18)

3. ลักษณะการออมของประเทศไทย

3.1 การออมทางตรง

การออมด้วยวิธีใดๆ ตามโดยที่ไม่ผ่านตัวแทนใดๆ ในระบบเศรษฐกิจไทยหมายถึง การออมที่อยู่ในตลาดเงินต่างๆ (กุศลภาส เดิศกรรม, 2555:26)

3.2 การออมทางอ้อม

การออมด้วยวิธีใดๆ ตามที่ผ่านตัวแทนทางการเงิน ได้แก่สถาบันทางเงินต่างๆ ที่รับดูเงินออมของผู้ออม แล้วเงินเหล่านั้นไปลงทุนให้กู้ยืมแก่ผู้ที่มีความต้องการ (กุศลภาส เดิศกรรม, 2555:26)

3.3 รูปแบบการออมในสถาบันการเงิน

สถาบันการเงิน หมายถึง สถาบันที่รวบรวมเงินออม ให้ผู้ที่มีความต้องการกู้ เพื่อการลงทุน หรือเหตุผลอื่นๆ ในการทำธุรกิจ และรับความเสี่ยงจากการให้กู้นั้น (วรรณฯ ไชยศรี, อ้างถึงในกุศลภาส เดิศกรรม, 2555:27)

3.4 การออมในรูปคลินทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันทางการเงิน

เป็นการลงทุนโดยการนำเงินออมไปซื้อสังหาริมทรัพย์และสินทรัพย์ต่างๆ ที่มีค่าเพื่อให้ได้ผลตอบแทนกลับมาจากการลงทุน (ชนัยวงศ์ ปรีดาโนนิชย์, อ้างถึงในกุศลภาส เดิศกรรม, 2555:29)

4. ความหมายของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่เป็นช่วงสุดท้ายของชีวิต การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นคือร่างกายเดื่องโถรมลงที่ตรงข้ามวันเด็กที่แข็งแรงเช่น (ยุคศรี วงศ์เครือ, อ้างถึงในวิภาหร สิทธิสาร, สุชาดา สาวนุ่น, 2550:6)

5. หมู่บ้านดอนมะกอก

หมู่บ้านดอนมะกอก ในอดีตมีลักษณะทางกายภาพเป็นพื้นที่อับฝน ดินขาดการบำรุงรักษาจนเกิดความไม่สมดุลย์ทางธรรมชาติ ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ป่วยสับประပต ซึ่งต้องใช้สารเคมีมากทำให้คุณภาพดินตกต่ำลงไปอีก แต่ปัจจุบันเนื่องจากบริเวณใกล้พื้นที่มีการพัฒนาเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึงสองแห่ง จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่จากการเกษตรเป็นชนชนกึ่งเมืองกับชนบท ส่งผลให้สังคมมีการปรับตัวที่เป็นทุนนิยมมากขึ้น มีการซื้อขายที่ดินที่แห้งกว่าราคายังคงเป็นหลักเท่าเพื่อทำเป็นหอพัก หรือร้านค้า แหล่งบันเทิง ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงและอ้อมคืบชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านดอนมะกอกซึ่งเป็นหมู่บ้านหนึ่งตั้งอยู่ที่ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี คนในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่น่องกัน หมู่บ้านมีผู้สูงอายุทั้งหมด 40 คน อายุในช่วงอายุระหว่าง 60-91 ปี แบ่งเป็นชาย 16 คน หญิง 21 ในนี้มีข้าราชการเกษียณ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่ผ่านมา คือเกษตรกร และค้าขาย แต่ด้วยผลกระทบดังกล่าว จึงส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงต่ออาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกร เริ่มหมดไปมีเหลืออยู่น้อยมากบุตรหลานส่วนหนึ่งเข้าไปทำงานในเมือง อีกส่วนหนึ่งค้าขาย ทำบ้านหรือหอพักให้เช่าเป็นต้น (อุบลนังษา, สามภายณ์, 2560)

วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออมเงินของผู้สูงอายุ หมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. พื้นที่ศึกษา

หมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้สูงอายุที่พำนักอยู่ในหมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 5 คน

ประกอบด้วย ชาย 1 คน หญิง 4 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้นนี้ คือ

3.1 เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ *แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อ อายุ ที่อยู่

ส่วนที่ 2 ด้านรายได้ จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย 1) ท่านประกอบอาชีพอะไรที่ผ่านมา

2) ท่านปัจจุบันมีรายได้หรือไม่ ถ้ามีท่านได้รายได้จากแหล่งเงินได้บ้าง

ส่วนที่ 3 ด้านการออม จำนวน 4 ข้อ ประกอบไปด้วย 1) ท่านมีการออมเงินหรือไม่ ถ้ามี ท่านมีวิธีการออมเงินอย่างไร 2) ท่านมีการออมบ่อยเพียงใด 3) บุคลากรในการออมโดยเคลื่อนไหวเท่าไร 4) วัตถุประสงค์ของการออมเงินเพื่ออะไร

3.2 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป สมุดจด และปากกา

4. วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วัยใส่ได้ลงพื้นที่ไปสอบถามผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ หมู่บ้านค่อนນະภกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอ้อ จังหวัดเพชรบุรี โดยวิธีสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เพื่อสอบถามจำนวนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และขอที่อยู่ของผู้ที่มีคุณสมบัติตามความต้องการของผู้วัยใส่ เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้สูงอายุดังกล่าว และสอบถามผู้สูงอายุสัมภาษณ์ให้ช่วยแนะนำผู้ที่มีคุณสมบัติตามความต้องการของผู้วัยใส่ ในการสัมภาษณ์ผู้วัยใส่ใช้การอ่านข้อคำถามจากแบบสัมภาษณ์ให้ผู้สูงอายุฟัง และใช้เครื่องบันทึกเสียงบันทึกสนทนาระหว่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาทั้งหมด มาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกัน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออมเงินของผู้สูงอายุ หมู่บ้านค่อนนະภกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอ้อ จังหวัดเพชรบุรี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วัยใส่สัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่พำนักอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่บ้านค่อนนະภกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอ้อ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 5 คน พบร้า ผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก มีอายุระหว่าง 67-83 ปี พักอยู่กับบุตรหลาน อาชีพที่ผ่านมาของผู้สูงอายุ คือทำการเกษตร จำนวน 3 คน ค้ายาจำนวน 1 คน ค้ายาและทำการเกษตร จำนวน 1 คน แต่ปัจจุบัน ผู้สูงอายุที่ยังคงประกอบอาชีพอยู่มีจำนวน 3 คน ประกอบไปด้วย ทำการเกษตร 1 คน รับจำ 1 คน และค้ายา 1 คน นอกจากนี้ยังมีข้อมูลเชิงลึก ซึ่งผู้วัยใส่ทดลองการสัมภาษณ์น้ำหนาเปลี่ยนตามหัวข้อดุประสงค์ ดังนี้

1. พฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอ้อ จังหวัดเพชรบุรี จากการศึกษาพบว่า

1.1 ด้านวิธีการออม ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักมีรายได้จากการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นรายได้ที่ได้รับจากการรัฐบาลเดือนละ 700 บาท รายได้เล็กๆ น้อย จากบุตรหลาน ไม่ใช้สอยส่วนตัว บางคนยังคงประกอบอาชีพและมีรายได้จากการประกอบอาชีพค้ายา รับจำ แต่ทำการเกษตร นอกจานนี้ บางคนได้รับรายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ เช่น ขายที่ดิน ล้วนวิธีการออมเงินของผู้สูงอายุ จากการสัมภาษณ์ พบร้า ผู้ให้ข้อมูลหลักมีรูปแบบการออมเงิน 2 วิธี ดังนี้ โดยการเก็บสะสมเงินไว้กับตนเองที่บ้าน ด้วยการหยดกระบุกออมสิน และโดยการออมด้วยการฝากเงินกับธนาคาร บัญชีประจำบ้านหรือ สำนักงานออมสิน แต่ไม่มีผู้สูงอายุคนใดเข้าร่วมโครงการออมเงินกับสหกรณ์ของหมู่บ้านค่อนนະภกอก

1.2 ด้านความบ่ออยในการออม พบว่า ผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักไม่ได้มีการวางแผนความบ่ออยในการออมที่ชัดเจน คือ 2-3 เดือนต่อครั้ง ทั้งนี้ ความบ่ออยและจำนวนครั้งของการออมขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายแต่ละครั้ง ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ คือค่าใช้ชีพ และค่าช่วยงานประจำต่างๆ ในหมู่เครือญาติที่น้อง เช่นงานบวช งานแต่งงาน งานศพ งานบ้านใหม่ ฯลฯ หรือให้เงินบุตรหลานเพื่อซื้อเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนความสะดวกในชีวิตทั้งที่จำเป็น และไม่ค่อยจำเป็น นอกจากนี้ ความบ่ออยในการออม ขึ้นอยู่กับความสะดวกของบุตรหลาน ที่จะนำเงินไปเข้าบัญชีธนาคารให้กับผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.3 ด้านประเมินผลในการออม พนบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักไม่ได้กำหนดจำนวนเงินออมที่แน่นอน ห้างนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่เหลือจากค่าใช้สอย หรือจำนวนเงินรายได้ที่ได้มาจากการขายที่ดิน และเหตุผลของการออมในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า จำนวนเงินออมประจำที่ผู้ให้ข้อมูลหลักออมแต่ละครั้ง อยู่ระหว่าง 200-4,000 บาท

2. วัดคุณประสิทธิ์ในการออมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ตำบลล้านพระยา อำเภอชะอ้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จากผลการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความสำคัญของการออม และเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องออม โดยให้เหตุผลของการออม ดังนี้

2.1 เพื่อใช้จ่ายในภัยภาคหน้าสำหรับดำรงชีพ

“...มีเก็บไว้บ้าง เพื่อใช้เงินที่เก็บไว้นี่แหละไว้ใช้กินใช้อยู่่อง...” (นางเดือน ยายท้วม) “...เก็บไว้ใช้ในวันหน้า จะได้มีต้องไม่มีกรุณา เขาเองก็มีเรื่องต้องจ่ายเยอะ ลูกของเขาก็ยังเรียนอยู่...” (นายพา เมฆหมอก) “...แอบเก็บไว้เรื่อยๆ เพื่อวันไหนลูกเขาไม่มีให้ จะได้มีไว้ซื้อกินเอง....” (นางพวง มังสา)

2.2 เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน เช่น จ่ายค่ายา ค่ารักษา ค่าเดินทางไปปรึกษา

“...เก็บไว้ซื้อหยอดซื้อยา เวลาปวดหัว ปวดท้อง...” (นางเดือน ยายท้วม) “...เก็บไว้จ่ายค่าหมอน ช่วยลูกจ่ายค่ารถพานไปทางนอกรถที่กรุงเทพ...” (นางเทอน มังสา)

2.3 เพื่อจัดซื้อสุขภาพ เช่น ซื้อยาบำรุงร่างกาย

“...ฉันก็เอาไว้ซื้อพวกโสมยาจีนกินบ้าง ก็ซื้อไม่ค่อยน้อย ซื้อครั้งหนึ่งก็กินได้นาน...” (นางพ้วน ฤทธิ์มาก)

2.4 เพื่อช่วยเหลือครอบครัว เช่น ให้บุตร หลาน

“...บางทีก็เอาไว้ช่วยที่บ้าน ช่วยลูกจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟบ้าน บางทีลูกก็นำของไปจ่ายค่าเรียนของลูกเขา....” (นายพา เมฆหมอก) “...บางทีหลานมาขอ ก็ให้หลานไปกินขัน...” (นางเดือน ยายท้วม)

2.5 เพื่อซื้อของทำบุญ เช่น ซื้อของทำบุญใส่บารตระส่งฟ้าบ้าน บางครั้งซื้อของไปทำบุญที่วัดตามเทศบาลบุญประจำปี และวันสำคัญต่างๆ

“...ฉันก็เอาเงินที่เก็บไว้ซื้อของใส่บารตรดอนเช้า บางทีวันเข้าพรรษา วันสงกรานต์ ฉันก็ไปทำที่วัด...” (นางพ้วน ฤทธิ์มาก)

2.6 เพื่อช่วยงานสังคมของคนในชุมชน เช่น งานนา งานแต่งงาน งานศพ เป็นต้น

“...ก็เอาเงินเก็บใส่ของช่วยงานลูกๆ หลานๆ คนในหมู่บ้าน ลูกเข้าแต่งงาน ลูกเข้าบวช....” (นายพา เมฆหมอก) “...คนในหมู่บ้าน พากันทั้งบ้าน ใจรักใจนัก งานบุญ ฉันก็เอาเงินที่เก็บไว้นี่แหละไปช่วยกัน...” (นางพ้วน ฤทธิ์มาก)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความสำคัญของการออม เพื่อใช้จ่ายในภัยภาคหน้าสำหรับดำรงชีพเป็นอันดับแรก

สรุปผล การวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพัฒนาระบบการออมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ตำบลล้านพระยา อำเภอชะอ้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการศึกษาสรุปได้ว่า

1.1 ด้านวิธีการออม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักมีรายได้จาก 1) เนื้ยยังชีพผู้สูงอายุ 2) จากบุตรหลาน 3) รายได้จากการประกอบอาชีพ และ 4) จากการขายอสังหาริมทรัพย์ โดยมีวิธีการออมเงิน 2 วิธี ได้แก่ 1) เก็บสะสมเงินไว้กับตนเอง และ 2) ฝากเงินกับธนาคาร แต่ไม่ได้มีการออมเงินกับห้างร้านใดๆ

1.2 ด้านความน่าอย่างในการออม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก ไม่ได้มีการวางแผนความน่าอย่างในการออมที่ชัดเจน และ ปัจจัยของความน่าอย่างในการออม ได้แก่ 1) จำนวนเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายแต่ละครั้ง และ 2) ความสะดวกของบุตรหลานในการไปธนาคาร

1.3 ด้านปริมาณเงินในการออม พบว่า จำนวนเงินออมของผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละครั้งไม่แน่นอน

2. เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ในการออมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ คำนวณพระยา อำเภอพระยา จังหวัดเพชรบุรี จากการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ออมเพื่อวัตถุประสงค์ตามอันดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อใช้จ่ายในภัยภาคหน้าร้อน สำหรับดำรงชีพ 2) เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน 3) เพื่อคุ้มครองภัย 4) เพื่อช่วยเหลือครอบครัว 5) เพื่อทำบุญ และ 6) เพื่อช่วยงานสังคมของคนในชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรมการออมพบว่า

1.1 ด้านวิธีการออม พบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักไม่มีการออมเงินอย่างเป็นระบบ อาจเนื่องมาจากการให้ข้อมูลหลักมีบุตรหลานดูแลความเป็นอยู่จึงทำให้ขาดการวางแผนทางด้านการเงิน กอร์ปกับวัยและสุขภาพ บุตรหลานจึงทำหน้าที่คุ้มครองและช่วยเหลือทำกิจธุระต่างๆ แทน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2551:3) ที่กล่าวว่า บทบาทของครอบครัวมีหน้าที่คุ้มครองเรื่องการดำรงชีพของผู้สูงอายุ อีกทั้ง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ยังคงประกอบอาชีพ เนื่องจากสุขภาพยังคงแข็งแรง สามารถทำงานได้ และต้องการหารายได้ไว้ใช้สอย และเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรัญญา วงศ์พรหม และคณะ (2558:๗) ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุทำงานต่อเนื่องมาตลอดตั้งแต่เขียนหนุ่มสาว และตั้งใจที่จะทำต่อไปจนกว่าร่างกายจะไม่ไหว ถึงแม่ว่าจะอายุมากแล้วก็ตาม นอกจากนี้ ผู้วัยพension วิธีการออมที่ผู้ให้ข้อมูลหลักเลือกการออมกับการฝากเงินกับธนาคาร เนื่องจากว่า เป็นการฝากไว้เพื่อใช้ในภัยภาคหน้าร้อน และการฝากเงินกับธนาคารมีความเสี่ยงน้อย ลักษณะบัญชีที่ฝากเป็นแบบประเภทออมทรัพย์ เนื่องจากไม่ได้ฝากเป็นประจำทุกเดือน และจำนวนเงินฝากนี้จำนวนไม่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายแต่ละครั้ง และความสะดวกในการเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ เมฆรัตน์ (2558:2-3) ที่กล่าวว่า การฝากเงินกับธนาคารมีความปลอดภัย และการฝากประเภทบัญชีของทรัพย์สำรองผู้ที่มีเงินฝากกับธนาคารในแต่ละครั้งไม่แน่นอน “ไม่มีเงื่อนไขของการระบุจำนวนเงินและระยะเวลาที่ฝาก ดังนั้นผู้ฝากสามารถจะฝากหรือถอนเมื่อไหร่ก็ได้”

1.2 ด้านความน่าอย่างในการออม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก ไม่ได้มีการวางแผนความน่าอย่างในการออมที่ชัดเจน เนื่องมาจากการให้ข้อมูลน้อยไม่แน่นอน ในการใช้จ่ายนอกจากเรื่องคุ้มครองภัยและเพื่อบ้านในหมู่บ้าน จึงไม่มีเกณฑ์กำหนดเวลาในการออมและปริมาณในการออมที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชญา จิวพัฒนกุล และคณะ (2554: 186) ที่พบว่า ผู้สูงอายุมีรายได้ที่จำกัด และไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับการอุปการะ จากบุตรหลาน หากไม่มีการคาดการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับรายจ่ายในอนาคต ที่ส่งผลต่อการวางแผนการออมค่อนข้างน้อย

1.3 ด้านบริการเงินในการออม พบร่วมกับผู้สูงอายุ ไม่สามารถระบุจำนวนของเงินที่แน่นอนได้ เนื่องจาก จำนวนในการออมขึ้นอยู่กับจำนวนที่เหลือจากการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ หลังจากหักค่าใช้สอย และข่ายเหลือจากการเงินของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชญา จิรพัฒนกุล และคณะ (2554:188) ที่กล่าวว่า การหนี้สินที่มากขึ้นของผู้สูงอายุ ทำให้เกิดการออมที่น้อยลง เพราะต้องนำรายได้ส่วนหนึ่งไปชำระหนี้สิน

2. ด้านวัตถุประสงค์ในการออม จากการวิจัยพบว่า แทบทุกผลในการออมของผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เพื่อใช้จ่ายในภายภาคหน้า สำหรับค่าใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน ช่วยเหลือครอบครัว ซื้อของทำบุญ และช่วยงานสังคมของคนในชุมชน โดยผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความสำคัญของการออม เพื่อใช้จ่ายในภายภาคหน้า สำหรับค่าใช้จ่ายเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชญา จิรพัฒนกุล, วรangຄณา อดิศรประเสริฐ, ศุภณญา ญาณสมบูรณ์ (2554:178) ที่กล่าวว่า การออมไว้เพื่อยังชีพ คือเหตุผลหลักในการออมของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังคงบุตรหลาน จึงทำให้ผู้สูงอายุขาดการวางแผนทางด้านการเงิน เพราะมีบุตรหลานช่วยดูแล สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ค่าใช้จ่ายในการครองชีพสูงขึ้น รายจ่ายมีมากขึ้น การคาดหวังการดูแลจากบุตรหลานอาจไม่รักกุมพอในการวางแผนด้านการเงิน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยดังนี้

1. ครอบครัวหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้คำแนะนำการวางแผนทางการเงินสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อช่วยให้มีการวางแผนที่เป็นระบบมากขึ้น เช่น การทำบัญชีรายรับรายจ่าย เป็นต้น

2. ครอบครัวหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรขัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเข้าสู่ช่วงสูงวัย ให้กับคนที่จะไปให้เงินถึงความสำคัญในการเตรียมพร้อมทางการเงินและออมเงิน เมื่อเข้าสู่ช่วงสูงวัย เพราะเมื่อถึงช่วงสูงวัยเป็นช่วงที่มีการเงินใช้ป่วยมากที่สุด เป็นช่วงที่จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก

3. รัฐบาลควรสนับสนุนให้ประชาชนมีการออมเพื่อเข้าสู่ช่วงสูงวัย โดยเน้นในเรื่องของสวัสดิการด้านต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมเงินของผู้สูงอายุที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบุตรหลาน กับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับบุตรหลาน

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมเงินของผู้สูงอายุในหมู่บ้านดอนมะกอกกับหมู่บ้านอื่นๆ ของตำบลสามารถประชาฯ อำเภอชุมช่า จังหวัดเพชรบูรณ์

3. ควรทำวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาภาพรวมพฤติกรรมการออมเงินของผู้สูงอายุในหมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามารถประชาฯ อำเภอชุมช่า จังหวัดเพชรบูรณ์

4. ควรทำการศึกษาการรับรู้ และการเตรียมความพร้อมการออมของผู้ที่มีวัยกำลังเข้าสู่ช่วงสูงอายุ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ อ้างรย. ที่ปรึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนายอุบล มังสา ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามารถประชาฯ อำเภอชุมช่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ให้ข้อมูลพื้นฐานประชากรในหมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามารถประชาฯ อำเภอชุมช่า จังหวัดเพชรบูรณ์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณผู้สูงอายุท่านบ้านดอนมะกอกตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการ
สัมภาษณ์

ขอขอบคุณพ่อ โยธิน และคุณแม่ศิริพร เพื่อการผ่อง ที่ให้กำลังใจตลอดการทำวิจัยด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กฤตภาก เลิศศรราม. (2555). “พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานบริษัทห้องสาริน
ทรัพย์.” เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก

http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Hum_Res_Econ/Kritapas_L.pdf

จรัญญา วงศพรหม และคณะ. (2558). “กลไกการสร้างเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุที่เป็นแรงงานนอกระบบ.
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.” เข้าถึงเมื่อ 22 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก

<http://thaitgri.org/?p=36982>

นัตราภรณ์ เมฆรัตน์. (2558). “พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อผู้อ่อนในเขตกรุงเทพมหานคร
โดยการฝึกอบรมผ่านธนาคารพาณิชย์.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก

<http://econ.eco.ku.ac.th/2016/is/IS%205711.pdf>

ธิดารัตน์ อติชาตนันท์ และแพรวพรรณ นังคลา. (2554). “การวางแผนการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของ
พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.” มหาวิทยาลัยศิลปากร. เข้าถึงเมื่อ 18 พฤษภาคม 2560.

เข้าถึงได้จาก <http://www.info.ms.su.ac.th/sums02/PDF01/2554/GB/2.pdf>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (น.ป.ป.). “ศูนย์คุ้มครองผู้บริโภค.” เข้าถึงเมื่อ 18 เมษายน 2560.

เข้าถึงได้จาก <https://www.1213.or.th/th/moneymgtsave/Pages/save.aspx>

มนูนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ.(2558). “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society).” เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2560.

เข้าถึงได้จาก <https://fopdev.or.th/สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์>

วิภาพร สิทธิสาตร์ และสุชาดา สรวนุ่น. (2550). “พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน เขตหวาน
รับผิดชอบของสถานีอนามัยบ้านเส้าทิน ตำบลลัดพริก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.” วิทยาลัย
พยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช. สถาบันพยาบาลบรมราชชนนี. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2560. เข้าถึงได้จาก http://www.smnc.ac.th/ucontent3//_fulltext/20120508034929_4682/20120508034942_3957.pdf

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). “จำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุไทย
ในภาพรวม.” สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาสังคม และคุณภาพชีวิต สำนักนายกรัฐมนตรี. เข้าถึงเมื่อ 18
เมษายน 2560. เข้าถึงได้จาก

http://www.dop.go.th/main/knowledge_detail.php?id=d638d6cd18cb4ac726568fbf3134e961&type=34

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2551). “ผู้ดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว.” มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
เข้าถึงเมื่อ 22 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก

http://thaitgri.org/images/document/Research_tgri/FamilyResearch.pdf

อุบล มังสา. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. สัมภาษณ์, 20

พฤษภาคม 2560.

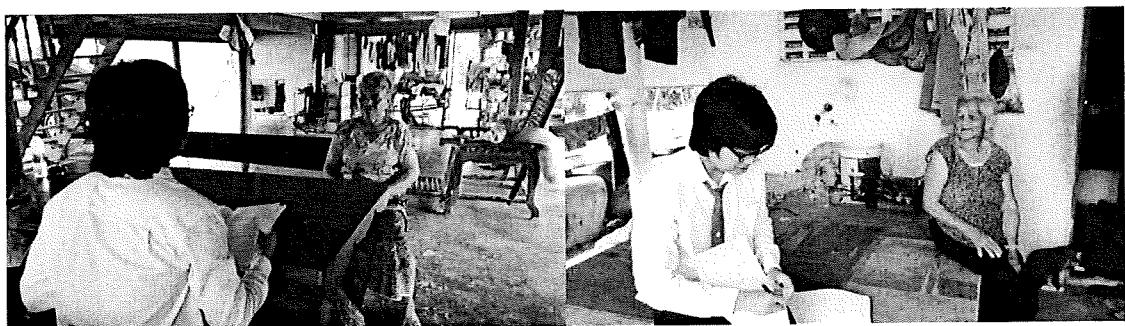
อภิชญา จิราพัฒนกุล และคณะ. (2554). “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ.”

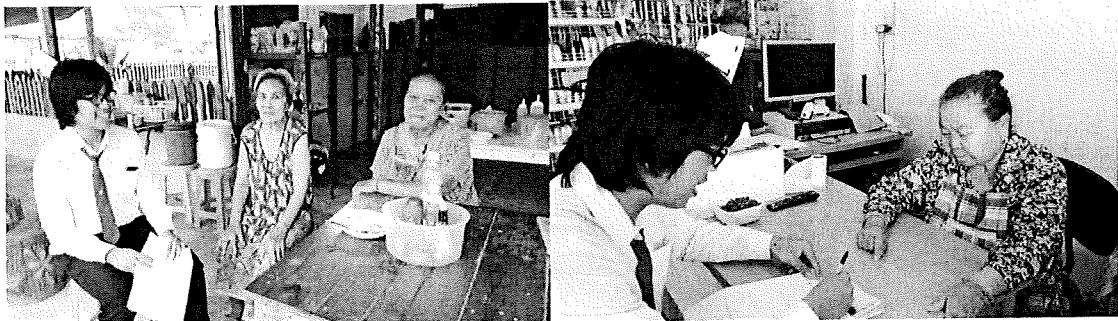
เข้าถึงเมื่อ 22 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก

<http://ejournals.swu.ac.th/index.php/swurd/article/download/1845/1905>

ภาคผนวก

ภาพบรรยายภาคผะสันภายนผู้สูงอายุที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก

รายชื่อและที่อยู่ผู้ให้สัมภาษณ์

นายพา เมฆหมอก, นางบุญธรรม เมฆหมอก บ้านเลขที่ 146 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
นางเทอน มังสา บ้านเลขที่ 88 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

นางเดือน ขายหัวม บ้านเลขที่ 15 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

นางพวง มังสา บ้านเลขที่ 53 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

นางพัว ฤทธิ์มาก บ้านเลขที่ 58 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุในหมู่บ้านดอนมะกอก ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

นายอุบล มังสา ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน บ้านเลขที่ 32 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1. ท่านประกอบอาชีพอะไรที่ผ่านมา
2. เป็นฉบับท่านมีรายได้หรือไม่ ถ้ามีท่านได้รายได้จากแหล่งเงินใดบ้าง
3. ท่านมีการออมเงินหรือไม่ ถ้ามีท่านมีวิธีการออมเงินอย่างไร
4. ท่านมีการออมบ่อยเพียงใด
5. บุคลค่าในการออมโดยเฉลี่ยครั้งละเท่าไร
6. ท่านมีวัตถุประสงค์ของการออมเงินอย่างไร

การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management)
"การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0" (Public Affairs Management Under Thailand 4.0)
